

Izjava visokog predstavnika Christiana Schmidta: Paket funkcionalnosti

Poštovani građani i građanke Bosne i Hercegovine,

Hvala vam! Čestitam! Danas ste dali svoj glas i odlučili tko će vas predstavljati i tko će se boriti za vaše interese u naredne četiri godine.

Želim zahvaliti svima koji su dali sve od sebe kako bi se osigurala adekvatna provedba izbora i kako bi se zaštitio integritet izbornoga procesa. Osobno sam se uvjerio da je to bio slučaj u većem dijelu zemlje i na većini birališta.

Kada govorimo o integritetu izbornog procesa, imam kratku, ali veoma jasnu poruku za one koji imaju loše namjere ili su demonstrirali loše ponašanje: imajte na umu da ćemo iskoristiti sva raspoloživa sredstva kako bismo to otkrili i kaznili.

Glasačima, vama, želim kazati da, dok ste vi bili na biralištima i glasovali, ja sam donio odluke koje će osigurati da se vaš glas računa i da vaša demokratska volja bude ispoštovana.

Vi ste demokratskim glasovanjem pokazali svoju odgovornost. Sada, vaša glasačka volja mora biti ispoštovana - ono što mora uslijediti je brzo formiranje vlada, parlamenata i pravosudnih institucija, koje moraju biti spremne odmah se uhvatiti ukoštac s brojnim ozbiljnim pitanjima koja se nalaze pred ovom zemljom i njenim građanima.

To je potrebno kako bi BiH mogla napredovati na svom putu ka kandidatskom statusu za EU.

Svi mi, a posebice oni koji su izabrani na ovim izborima, moramo se bolje pripremiti da izborimo bitku protiv korupcije i nepotizma. Bit ću čvrsto na strani onih koji se bore za ovaj uzvišeni cilj.

Svi znamo kako veliki broj mladih i sposobnih ljudi ostavljaju svoje roditelje i prijatelje, napuštaju svoj dom, uglavnom zato što ne vjeruju kako mogu ostvariti svoju budućnost u Bosni i Hercegovini.

Ali, mladi moji prijatelji, da se obratim i vama, ova zemlja vas treba. Dajte da radimo na tome da poboljšamo uvjete kako bismo vas zadržali ovdje.

Nažalost, previše vremena je izgubljeno. Nužnim zakonodavnim ili izvršnim odlukama nedostaje transparentnosti ili se one jednostavno blokiraju i ne provode.

Za sudbinu ove zemlje ključno je da više ne bude blokada.

Zbog toga sam nametnuo mjere koje će unaprijediti funkcionalnost institucija u Federaciji BiH. One će omogućiti svim građanima da se njihov glas čuje i osigurati im da ih zaista i predstavljaju oni koje su izabrali.

Izmjene koje sam danas uveo neće utjecati na glasove koje ste dali. Ovo su vaši izbori. One se ne odnose na izravne izbore već na post-izborne pregovore o stranačkim koalicijama te uspostavu neizravno izabranih tijela.

Da budem jasan, ovo nije i ne može biti velika reforma Izbornoga zakona koja je još uvijek neophodna i naširoko diskutirana. Snažno preporučujem da se ove dvije stvari promatraju odvojeno. Taj posao tek treba biti obavljen i ja sam spreman uraditi svoj dio kako bih to podržao.

Moje odluke će pomoći kako bi ova država bila u stanju pripremiti ove razgovore na demokratski način i da daju rezultate.

Ovo također nije provedba odluka državnih i međunarodnih sudova. To je i dalje neophodno učiniti što je prije moguće. Da sam mogao, odnosno da imam pravo to uraditi, ja bih to već uradio. Međutim, pravo da se mijenjaju odredbe daytonskog ustava države je isključivo pravo Parlamenta BiH.

Moj žuran zahtjev danas izabranom sazivu Parlamenta BiH jest da brzo usvoji odluku o kojoj se već više od deset godina samo raspravlja, koja se čeka, o kojoj se samo izriču bujice riječi bez ikakvih posljedica: provedite presude Sejdić-Finci, Zornić i sve druge odluke suda u Strasbourgu i sudova u Sarajevu. Ja ću biti u tom timu i pomagat ću, jer ovo zahtijeva mnogo rada i promišljanja.

U proteklih nekoliko tjedana, o ovim mjerama sam razgovarao s mnogim političkim čelnicima, akademikima, izaslanicima organizacija civilnoga društva, predstavnicima međunarodne zajednice. Različite političke stranke prezentirale su svoje prijedloge kako unaprijediti funkcionalnost države i Federacije BiH.

Oni su istaknuli svoje zabrinutosti i dali ideje o tome kako zemlju i narode održati zajedno. Dosta toga sam uzeo u razmatranje.

Međutim, domaći čelnici, nažalost, nisu mogli postići konsenzus o tim pitanjima između sebe. U odsustvu domaćega konsenzusa i sukladno mojemu mandatu te imajući u vidu potrebe ljudi, razmotrio sam odluke i danas ih donio.

Odlukama se uvode mehanizmi za deblokadu i strogo utvrđeni rokovi, čime će se osigurati funkcionalnost Federacije BiH. Mnoge procedure su pojednostavljene. Uvedeni su rokovi. I postoje posljedice u slučaju ignoriranja ovih rokova.

Nakon današnjih odluka, nijedna politička stranka, niti bilo koji izabrani zvaničnik, neće više moći držati Federaciju taocem.

I očekujem od svih posvećenost zajedničkom radu u konstruktivnom duhu.

Unio sam u Ustav i zahtjev za obveznu suradnju, što je osnova za prosperitet svih.

Da budem jasan: Nitko ne može narediti volju da se zajednički radi u ime kantona, entiteta i države. Kao preduvjet za uspjeh prijeko je potreban mentalni i moralni zaokret u glavama pojedinih ljudi i političara ovdje u Bosni i Hercegovini.

Također sam dodao ustavnu odredbu kojom se uvodi pravo da svatko može ostvariti izravno sudjelovanje u političkom odlučivanju, a posebno da mladi imaju pravo da izađu sa svojim interesima i potrebama. Ovo nije utemeljeno na etničkoj pripadnosti, ali neće ugroziti pravo konstitutivnih naroda da štite svoje vitalne interese. Ali ovo vidim kao žurno i nužno kako bi se dao veći prostor mudrosti i posvećenosti građana Bosne i Hercegovine.

Postoji potreba da konstitutivni narodi zadrže svoje zaštitne mehanizme, a da istodobno ti zaštitni mehanizmi ne mogu biti upotrijebljeni za paralizu sustava. Ovom odlukom sam povećao broj izaslanika u Domu naroda. Time se omogućava raspodjela mandata tako da se ispravlja prezastupljenost svakog od tri konstitutivna naroda u nekim kantonima o čemu je bilo riječi u slučaju Ljubić te u nekim drugim presudama. Također, sada prvi put Ostali iz svih kantona mogu biti zastupljeni u Domu naroda Federacije BiH.

Ove odluke imaju za cilj spriječiti paralizu Federacije BiH nakon izbora. Zato to činim i ove odluke donosim danas.

Ne postoji način da se ugrozi struktura BiH kao jedinstvene, suverene države, koja se sastoji od dva entiteta, s tri konstitutivna naroda i Ostalima. I svi imaju i trebaju imati zaštićena prava. Potrebna nam je kultura dijaloga i suradnje – funkcionalne strukture su osnova takve demokratske kulture. Mi moramo prilagoditi koncepte iz 1995. novoj, otvorenoj i razumnoj mladoj generaciji. Svijet se promijenio i mi moramo prilagoditi demokratske vrijednosti!

Tako što će osigurati da izborni rezultati budu provedeni, nove vlade budu ustanovljene, da institucije mogu funkcionirati, da suci budu nominirani i imenovani, današnje odluke štite sve građane, sve konstitutivne narode i Ostale.

Upravo u ovom trenutku, evo s moje strane jedno razmišljanje i najava: stranke, političari i politički kalkulanti koji žele misliti da je blokada donošenja odluka moguća kao legitimno sredstvo u multietničkoj Bosni i Hercegovini varaju se i ja ću u budućnosti koristiti sve svoje ovlasti da to deblokiram! U svim slučajevima, ako bude potrebno! U svim slučajevima, ako bude potrebno!

Zahvaljujem mnogima s kojima sam razmjenjivao ideje, uključujući i one s kontroverznim prijedlozima.

Vjerujem u konstruktivan dijalog i pozivam na sudjelovanje u tom dijalogu. Zahvaljujem pojedincima na njihovom osobnom strpljenju i konstruktivnim razgovorima izvan oka javnosti. Uvidio sam da tu ima puno mudrosti i iskustva i nudim suradnju u budućnosti, na neki način, novi pristup. I taj novi pristup mora obuhvatiti obične građane, nevladine organizacije, ljude iz domena umjetnosti, poslovne zajednice, nastavnike i učenike, profesore i studente.

Potrebno nam je zajedničko razumijevanje s ljudima za Bosnu i Hercegovinu u Europskoj Uniji. Pozivam građane da rade na ovom. Ja ću pomoći.

Moj prvi korak je ova odluka. S ovim odlukama, odgovorni politički lideri mogu surađivati s Europskom Unijom, predsjednikom Michelom, predsjednicom Von der Layen i svim Europljanima kako bi načinili potreban napredak.

Vrijeme istječe. Oni moraju ostvariti bolji status Bosne i Hercegovine kao kandidata za europsku integraciju. Ja sam uvjeren da to mogu uraditi zajedno u narednim mjesecima.

U danima pred nama, neki će iznositi svoje tvrdnje u pogledu toga tko je dobio, a tko izgubio s ovim odlukama. Dosta toga će biti besmislice. Jasni dobitnici su ljudi ove zemlje i njihova mirna budućnost.

Odluke koje sam potpisao jutros stupaju na snagu objavom na zvaničnoj internet stranici OHR-a ili u Službenim novinama, u ovisnosti što bude objavljeno ranije.

Sve najbolje za Bosnu i Hercegovinu!